

การวิเคราะห์การเรียกชดเชยในงานก่อสร้าง
กรณีศึกษาเขื่อนเขี้ยวหลาน



นายพินิจ กานตีกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิศวกรรมโยธา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-400-8

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018087

I15183688



หัวข้อวิทยานิพนธ์ การวิเคราะห์การเรียกชดเชยในงานก่อสร้าง กรณีศึกษาเขื่อนเขี้ยวหลาน
โดย นายพินิจ กานต์กุล
ภาควิชา วิศวกรรมโยธา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ ช่อวิเชียร

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

พ. รัชช

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

[Signature]ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บึง คุณะวัฒน์สถิตย์)


[Signature]อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิสุทธิ์ ช่อวิเชียร)

[Signature]กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ สมนึก กุลประภา)

[Signature]กรรมการ
(นายสุรชัย วัฒนชัย)

หัวหน้ากองวิชาการพลังงาน
การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

AN ANALYSIS OF CONSTRUCTION CLAIMS: A CASE STUDY OF
CHIEW LARN DAM



PINIT KARNTIKOON

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Engineering
Department of Civil Engineering
Graduate School
Chulalongkorn University

1992

ISBN 974-581-400-8

พินิจ กานตักุล : การวิเคราะห์การเรียกชดเชยในงานก่อสร้าง กรณีศึกษาเขื่อน
เชี่ยวหลาน (An Analysis of Construction Claims : A Case Study of
Chiew Larn Dam) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร.วิสุทธิ์ ช่อวิเชียร ,160 หน้า.
ISBN 974-581-400-8



การเรียกชดเชยในงานก่อสร้างเป็นการเรียกร้องตามสิทธิของฝ่ายหนึ่ง ต่ออีกฝ่ายหนึ่งของ
คู่สัญญา แบ่งออกเป็น การเรียกชดเชยโดยผู้รับเหมาต่อเจ้าของงานจากการขอเพิ่มเงินหรือขอต่อเวลา
และการเรียกชดเชยโดยเจ้าของงานต่อผู้รับเหมา จากการปรับเนื่องจากงานล่าช้ากว่ากำหนด หรือ
การแก้ไขงาน ซึ่งผลกระทบจากการเรียกชดเชย คือ ทำให้มีค่าใช้จ่ายสูงขึ้น งานก่อสร้างล่าช้า และ
อาจมีการขัดแย้งกันได้

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการวิเคราะห์ การเรียกชดเชยโดยผู้รับเหมาต่อเจ้าของงานเป็น
ส่วนใหญ่ ซึ่งสาเหตุการเรียกชดเชยต่อเจ้าของงานที่กำหนดไว้ในเอกสารสัญญาระดับนานาชาตินั้น
จะประกอบด้วย การเปลี่ยนแปลงงาน งานเพิ่มเติมการขยายเวลาเสร็จงาน เหตุสุดวิสัย การปรับ
ราคาในสัญญา การเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขงานและการเรียกชดเชยจากค่าใช้จ่ายพิเศษ เช่น การเร่งงาน
 เป็นต้น

จากผลการวิเคราะห์สาเหตุการเรียกชดเชยของโครงการเขื่อนเชี่ยวหลานพบว่า การเรียก
ชดเชยโดยส่วนใหญ่เกิดจาก การเพิ่มงาน และการเปลี่ยนแปลงงานโดยเจ้าของงาน ซึ่งมีสาเหตุ
พื้นฐานที่ควรหาทางแก้ไขได้ เช่น การสำรวจและออกแบบบกพร่อง การควบคุมงานบกพร่อง และการ
เขียนสัญญาไม่ชัดเจน เป็นต้น

สำหรับแนวทางในการลดปัญหาจากการเรียกชดเชย กล่าวโดยรวม ก็คือต้องมีการบริหาร
งานก่อสร้างที่ดีมีประสิทธิภาพ โดยทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสาคัญ และศึกษางานให้ดีพอ
เพื่อป้องกันและแก้ไขการเรียกชดเชยที่อาจเกิดขึ้นได้จากสาเหตุต่าง ๆ ทุกขั้นตอนของงานก่อสร้าง

ภาควิชา.....วิศวกรรมโยธา.....
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา.....2534.....

ลายมือชื่อนิสิต..... พินิจ กานตักุล.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

PINIT KARNTIKOON : AN ANALYSIS OF CONSTRUCTION CLAIMS : A CASE STUDY OF CHIEW LARN DAM : THESIS ADVISOR : ASSISTANT PROFESSOR . VISUTH CHOVICHEN, Ph.D. 160 PP. ISBN 974-581-400-8

Claims in construction are demands that one party makes to the other of the contract for which he is entitled to have under the term of the contract. Construction claims are divided into two types : one by the contractor against the owner for additional payments or extension of time; and the other by the owner against contractor for penalty due to delay of work and correction of damaged work. No matter what type they are, claims always cause higher construction cost, late completion and , in some cases , dispute between the two parties.

The emphasis of the thesis is on claims by the contractor against the owner. In compliance with the international bidding the contractor can make claim on change of work, additional work, extension of time for completion, revision of bid prices, modification in quantity of work and acceleration of work.

The result of this analysis indicates that most claims in the Chiew Larn Multipurpose Project occurred from additional work and onwer initiated changes, and most of them were from preventable causes such as deficiency in design and survey, inefficiency of the owner's supervision, and unclear or ambiguous conditions of the contract.

For measures to reduce the problem of claims, it needs to have efficient project management. That is all parties concerned should give particular attention and study on every step of construction work in order to prevent unnecessary claims that may occur.

ภาควิชา.....วิศวกรรมโยธา.....
สาขาวิชา.....
ปีการศึกษา.....2534.....

ลายมือชื่อนิลิต.....วิจิตร กหมอง.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....



กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ ช่อวิเชียร อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูง ที่ท่านกรุณาให้คำแนะนำ และตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงได้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์และคณาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยที่ให้ทุนการศึกษาและเป็นแหล่งข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ตลอดจนผู้บังคับบัญชาทุกท่านที่ได้สนับสนุนในการศึกษาของข้าพเจ้า

สุดท้ายขอขอบคุณผู้ร่วมงานในกองวิชาการพลังน้ำ และเพื่อน ๆ ทุกคนที่ให้การช่วยเหลือในการพิมพ์ ตรวจสอบ และจัดรูปเล่มวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๖
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๗
กิตติกรรมประกาศ	๘
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	๘
สารบัญรูป	๙
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	2
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.4 วิธีดำเนินการศึกษา	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา	5
บทที่ 2 การเรียกชดเชยในงานก่อสร้าง	6
2.1 การจำแนกประเภทการเรียกชดเชยในงานก่อสร้าง	6
2.2 ขั้นตอนในการเรียกชดเชยและพิจารณาการเรียกชดเชย	17
2.3 การพิจารณาข้อโต้แย้ง	19
2.4 หลักฐานที่ใช้ในการเรียกชดเชย	20
2.5 สรุป	22
บทที่ 3 สาเหตุการเรียกชดเชยของโครงการเขื่อนเขี้ยวหลาน	24
3.1 ข้อกำหนดในสัญญาให้เรียกชดเชยได้	24
3.2 การวิเคราะห์สาเหตุการเรียกชดเชย	31
3.3 สรุป	41
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์การเรียกชดเชย	55
4.1 ผลการวิเคราะห์สาเหตุพื้นฐานของการเรียกชดเชย	55
4.2 การวิเคราะห์การต่อรองค่าชดเชย	60
4.3 การเรียกชดเชยกับลักษณะงานก่อสร้าง	63
4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะงานกับสาเหตุการเรียกชดเชย	64
4.5 ความถี่ของสาเหตุและลักษณะงานแบ่งตามระดับความรุนแรง	65
4.6 การเรียกชดเชยของต่อเวลา	66
4.7 สรุป	70

บทที่ 5	แนวทางลดปัญหาการเรียกชดเชย.....	84
5.1	การลดปัญหาจากสาเหตุการสำรวจบกพร่อง.....	84
5.2	การลดปัญหาจากสาเหตุการออกแบบไม่สมบูรณ์.....	85
5.3	การลดปัญหาจากสาเหตุสัญญาไม่ชัดเจน.....	87
5.4	การลดปัญหาจากสาเหตุการควบคุมงานบกพร่อง.....	89
5.5	การลดปัญหาจากการพิจารณาต่อรองค่าชดเชย.....	90
5.6	สรุป.....	92
บทที่ 6	บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	94
6.1	บทสรุป.....	94
6.2	ข้อเสนอแนะ.....	97
	เอกสารอ้างอิง.....	99
ภาคผนวก ก.	ข้อสัญญาที่เกี่ยวข้องกับการเรียกชดเชยของโครงการเชื่อมเขี้ยวหลาน.....	101
ภาคผนวก ข.	เนื้อหาการเรียกชดเชยของโครงการเชื่อมเขี้ยวหลาน.....	118
ภาคผนวก ค.	ตัวอย่างการพิจารณาการเรียกชดเชย.....	144
ภาคผนวก ง.	ข้อมูลโครงการเชื่อมเขี้ยวหลาน.....	149
	ประวัติผู้วิจัย.....	152

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	Basic Dates and Liquidated Damages.....	43
3.2	แสดงสาเหตุการเรียกชดเชยและลักษณะงานของรายการงานหรือวัสดุ.....	44
3.3	แสดงความถี่และความรุนแรงของการเรียกชดเชยเงินเพิ่มโดยผู้รับเหมาต่อ เจ้าของงาน.....	47
3.4	แสดงความถี่และความรุนแรงตามสาเหตุย่อย.....	48
4.1	แสดงความรุนแรงของการเรียกชดเชยและการต่อรอง.....	73
4.2	แสดงเปอร์เซ็นต์การต่อรองเปรียบเทียบกับจำนวนเงินค่าชดเชย.....	76
4.3	แสดงความถี่และความรุนแรงแบ่งตามลักษณะงาน.....	77
4.4	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะงานกับสาเหตุการเรียกชดเชยตามความถี่..	78
4.5	แสดงความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะงานกับสาเหตุการเรียกชดเชยตามความ รุนแรง.....	79
4.6	แสดงความถี่ของสาเหตุแบ่งตามระดับความรุนแรง.....	80
4.7	แสดงความถี่ของลักษณะงานแบ่งตามระดับความรุนแรง.....	81

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย



สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
3.1	การเรียกชดเชยโดยผู้รับเหมาตามเอกสารสัญญาโครงการเชื่อมเขี้ยวหลาน...	50
3.2	การเรียกชดเชยโดยเจ้าของงานตามเอกสารสัญญาโครงการเชื่อมเขี้ยวหลาน.	51
3.3	สาเหตุการเรียกชดเชยในกรณีศึกษาเชื่อมเขี้ยวหลาน.....	52
3.4	กราฟวงกลมแสดงความถี่ของการเรียกชดเชยจากสาเหตุต่าง ๆ.....	53
3.5	กราฟวงกลมแสดงความรุนแรงของการเรียกชดเชยจากสาเหตุต่าง ๆ.....	54
4.1	กราฟวงกลมแสดงความถี่ของการเรียกชดเชยแบ่งตามลักษณะงาน.....	82
4.2	กราฟวงกลมแสดงความรุนแรงของการเรียกชดเชยแบ่งตามลักษณะงาน.....	83

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย